

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.....	2
ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΦΗΒΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ	13
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ Α΄ ΤΜΗΜΑ	60
ΠΡΑΚΤΙΚΟ - ΕΚΘΕΣΗ	111
Ε Κ Θ Ε Σ Η.....	116
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ Β΄ ΤΜΗΜΑ.....	122
ΠΡΑΚΤΙΚΟ - ΕΚΘΕΣΗ	173
Ε Κ Θ Ε Σ Η.....	179
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	181
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ.....	194
Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο - Ε Κ Θ Ε Σ Η.....	226
Ε Κ Θ Ε Σ Η.....	230
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	231
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ.....	251
ΠΡΑΚΤΙΚΟ - ΕΚΘΕΣΗ	318
Ε Κ Θ Ε Σ Η.....	323
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	324
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ Α΄ ΤΜΗΜΑ.....	343
ΠΡΑΚΤΙΚΟ - ΕΚΘΕΣΗ	388
Ε Κ Θ Ε Σ Η.....	393
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	394
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ Β΄ ΤΜΗΜΑ.....	403
ΠΡΑΚΤΙΚΟ - ΕΚΘΕΣΗ	469
Ε Κ Θ Ε Σ Η.....	473
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	474
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	
.....	488
ΠΡΑΚΤΙΚΟ - ΕΚΘΕΣΗ	551
Ε Κ Θ Ε Σ Η.....	556
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	557
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ	567
ΥΠΟΔΟΧΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΥΠΟ.....	624

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Παρασκευή 10 Οκτωβρίου 2008

Αθήνα, σήμερα την 10η Οκτωβρίου 2008, ημέρα Παρασκευή και ώρα 19.00΄ προσήλθαν στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου οι κατωτέρω αναγραφόμενοι μαθητές και μαθήτριες οι οποίοι επελέγησαν από το σύνολο των δεκαοκτώ χιλιάδων πεντακοσίων εβδομήντα τριών (18.573) μαθητών και μαθητριών, που συμμετείχαν κατά τη σχολική περίοδο 2007-2008, με γραπτά δοκίμιά τους από τη Β΄ Τάξη όλων των τύπων Λυκείου της χώρας (ενιαία, ημερήσια, εσπερινά, δημόσια, ιδιωτικά, ειδικά), Τ.Ε.Ε. Α΄ κύκλου του ΥΠ.Ε.Π.Θ. και του Ο.Α.Ε.Δ, καθώς και των αντίστοιχων Λυκείων και Τεχνικών Σχολών της Κύπρου και ελληνικών σχολείων του εξωτερικού. Υστέρα από αξιολόγηση όλων των γραπτών από την Επιτροπή του προγράμματος επελέγησαν οι τριακόσιοι Έφηβοι Βουλευτές -διακόσιοι εξήντα (260) από την Ελλάδα, είκοσι (20) από την Κύπρο και είκοσι (20) από την ομογένεια.

(Στο σημείο αυτό εισέρχεται στην Αίθουσα του Κοινοβουλίου ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων κ. Δημήτριος Σιούφας)

(Όρθιοι όλοι οι Έφηβοι Βουλευτές χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Αγαπητά μου παιδιά, Έφηβοι Βουλευτές, νέοι και νέες της Ελλάδος, της Κύπρου και του Ελληνισμού της Διασποράς, η Βουλή των Ελλήνων, όλοι οι Έλληνες, ο Πρόεδρος και η Επιτροπή του Προγράμματος της Βουλής των Εφήβων σας υποδεχόμαστε με πολλή χαρά στην καρδιά της Δημοκρατίας, στο ναό της Δημοκρατίας, τη Βουλή των Ελλήνων.

Τις επόμενες τρεις ημέρες θα χειριστείτε μια μοναδική ευκαιρία, να εργαστείτε και να λειτουργήσετε ως Βουλευτές και ως εκπρόσωποι των Ελλήνων της δικής σας γενιάς, να διατυπώσετε τις σκέψεις σας, τα οράματά σας και τις αγωνίες σας. Οι νέοι που πέρασαν από τα έδρανα αυτά τα τελευταία δώδεκα χρόνια διαβεβαιώνουν ότι ήταν μια μοναδική εμπειρία στη ζωή τους. Είμαι βέβαιος ότι αυτό θα βιώσετε και εσείς ακόμα πληρέστερα και ακόμα καλύτερα.

Το Πρόγραμμα αυτό της Βουλής των Εφήβων, όπως το εμπνεύστηκε ο Πρόεδρος

Απόστολος Κακλαμάνης που βρίσκεται αριστερά μας και θα ήθελα να τον χειροκροτήσετε..

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα από τους Έφηβους Βουλευτές)

...και το συνέχισε η Πρόεδρος Άννα Ψαρούδα-Μπενάκη που βρίσκεται στο εξωτερικό –θα ήταν και εκείνη μαζί μας- δεν περιορίζεται στην εμπειρία των επιλεγμένων Εφήβων για τρεις ημέρες στο Κοινοβούλιο. Το Πρόγραμμα, όπως γνωρίζετε, είναι ετήσιο. Αρχίζει το φθινόπωρο με μια πρώτη εγκύκλιο από το Υπουργείο Παιδείας προς όλα τα λύκεια της χώρας.

Είναι μαζί μας και ο Υφυπουργός Παιδείας, ο Ανδρέας Λυκουρέντζος, που είναι δεξιά στα έδρανα της Κυβέρνησης.

Δημιουργείται κάθε φορά από την αρχή, με την ελεύθερη συμμετοχή των σχολείων που για το δικό σας Πρόγραμμα συμμετείχαν χίλια διακόσια ογδόντα οκτώ (1.288) σχολεία. Προχωρεί με την ανάδειξη των καθηγητών σας που ορίζονται από το σχολείο ως σύνδεσμοι και στην ενημέρωσή τους από το Ίδρυμα της Βουλής για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία για το περιεχόμενο και τους στόχους του Προγράμματος.

Στη συνέχεια, το Πρόγραμμα μετουσιώνεται σε πράξη μέσα στην τάξη του σχολείου, ενώ παράλληλα πιστεύουμε ότι διαχέεται ως ιδέα και ως προβληματισμός στις οικογένειες των Εφήβων που συμμετέχουν.

Το Πρόγραμμα κορυφώνεται με την κατάθεση του πολιτικού λόγου των μαθητών –του δικού σας λόγου- που γράφεται στην τάξη.

Φέτος, για τη ΙΓ΄ Βουλή των Εφήβων συμμετείχατε δεκαοχτώ χιλιάδες πεντακόσιοι εβδομήντα τρεις (18.573) μαθητές.

Τα δοκίμια μεταφέρονται εδώ στη Βουλή, όπου εξετάζονται από επίλεκτη ομάδα εκπαιδευτικών αξιολογητών. Όσα από τα δοκίμια κρίνεται ότι περιέχουν λόγο πολιτικό –και τέτοια φέτος ήταν δύο χιλιάδες εκατόν ογδόντα εννέα (2.189)- κατατίθενται σε ηλεκτρονική κληρωτίδα, από την οποία αναδεικνύονται οι Έφηβοι Βουλευτές της νέας Συνόδου, όπως εσείς.

Όλες οι προτάσεις που κατατίθενται μέσα στα δοκίμια, καταγράφονται περιληπτικά σε ένα τεύχος, το οποίο αποτελεί τον οδηγό μας για τις εργασίες της Συνόδου.

Από τη ΙΒ΄ Σύνοδο της Βουλής των Εφήβων έχει ληφθεί ειδική μέριμνα και λαμβάνουν γνώση των προτάσεων τα Υπουργεία στα οποία αυτές αναφέρονται. Το ίδιο θα γίνει και με σας. Θα έχουμε έγκαιρη ενημέρωση για την πορεία των προτάσεών σας από τους αρμόδιους φορείς. Έτσι, το προγυμναστήριο και διδασκαλείο, αυτό το εργαστήριο –θα έλεγα- της δημοκρατίας που είναι η Βουλή των Εφήβων, ένα σχολείο πανεθνικό, δεν παραμένει στο στάδιο της άσκησης και της

προγύμνασης, αλλά διεισδύει στον πολιτικό σχεδιασμό των Υπουργείων.

Στις συνεδριάσεις των Επιτροπών, την τελευταία ώρα αύριο και μεθαύριο, θα προσέλθουν Υπουργοί, Υφυπουργοί, Γενικοί Γραμματείς Υπουργείων, για να απαντήσουν σε τυχόν ερωτήματα που θα θελήσετε να τους θέσετε.

Φέτος συζητήσαμε με τους φορείς έντεκα ευρωπαϊκών κοινοβουλίων που έχουν το ίδιο Πρόγραμμα με τη Βουλή των Εφήβων στην πρώτη συνάντηση των Αθηνών που οργανώσαμε τόσο για θέματα συνεργασίας μαζί τους, αλλά κυρίως για να ανταλλάξουμε γνώμες, απόψεις και εμπειρίες που μπορούν να εμπλουτίσουν το θεσμό της Βουλής των Εφήβων και συγχρόνως συνθέσαμε ειδική ιστοσελίδα, όπου εμφανίζονται αναλυτικά αυτά τα προγράμματα από το Ίδρυμα της Βουλής για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία.

Πιστεύουμε ότι του χρόνου, στη 14^η Σύνοδο, θα έχουμε εδώ στη Βουλή εκπροσώπους Εφήβους Βουλευτές σχεδόν από όλες τις ευρωπαϊκές χώρες για να παρακολουθήσουν τις εργασίες της Βουλής των Εφήβων.

Μία άλλη πρότασή μας είναι να δημιουργήσουμε την πανευρωπαϊκή Βουλή των Εφήβων με συμμετοχή της Βουλής των Εφήβων, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από Έφηβους Βουλευτές των Εθνικών Κοινοβουλίων των άλλων χωρών που έχουν αυτό το Πρόγραμμα.

Τις εργασίες της Συνόδου φέτος θα παρακολουθήσουν και θα καταγράψουν οι μαθητές που βραβεύτηκαν στο διαγωνισμό για νέους δημοσιογράφους από την Εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ», στο διαγωνισμό σχολικού εντύπου του Ιδρύματος Μπότση, αλλά και στους Αγώνες Επιχειρηματολογίας που διοργανώνουν το Υπουργείο Παιδείας, η Βουλή των Ελλήνων και το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών.

Σας διαβεβαιώνω ως Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων, αγαπητά μου παιδιά, ότι οι Βουλευτές όλων των κομμάτων, η Κυβέρνηση, η Συμπολίτευση, η Αντιπολίτευση θα ακούσουν με πολύ μεγάλη προσοχή τον πολιτικό σας λόγο. Θα αφουγκραστούν τις σκέψεις και τις αγωνίες σας και θα μάθουν από εσάς, όπως θα μάθουν και οι πολίτες που θα παρακολουθήσουν τις συνεδριάσεις σας τόσο από το Κανάλι της Βουλής όσο και τη Δευτέρα 10.00'- 12.00' στην Ολομέλεια της Βουλής των Εφήβων από το πρόγραμμα της τηλεόρασης της ΕΡΤ, το πρόγραμμα «1» και είμαι εξίσου βέβαιος ότι και εσείς θα μάθετε απ' αυτήν την εμπειρία σας πώς να διατυπώνετε τις απόψεις σας, πώς να επιχειρηματολογείτε, πώς να ψηφίζετε με την πεποίθηση ότι εκπροσωπείτε τη νεολαία όλης της Ελλάδος, της Κύπρου, αλλά και του Οικουμενικού Ελληνισμού.

Στη διοργάνωση του Προγράμματος συνεργάζονται με τη Βουλή των Ελλήνων και το Ίδρυμα

για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας, τα οποία δράττομαι της ευκαιρίας να τα ευχαριστήσω.

Σας υποδεχόμαστε εγκάρδια και σας ευχόμαστε και «καλή επιτυχία» και «καλή τύχη» στη ζωή σας.

Τώρα το λόγο έχει ο Πρόεδρος της Επιτροπής για τη Βουλή των Εφήβων, ο τέως Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών, Πρόεδρος του Ελληνικού Ιδρύματος για τον Πολιτισμό και της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας και διακεκριμένος, αλλά και ασφαλώς γνωστός σε όλους σας, Καθηγητής κ. Γιώργος Μπαμπινιώτης.

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα από τους Έφηβους Βουλευτές)

Σας ευχαριστώ θερμά και καλώ στο Βήμα τον κ. Μπαμπινιώτη.

Κύριε Μπαμπινιώτη, έχετε το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής της Βουλής των Εφήβων):

Κύριε Πρόεδρε της Βουλής των Ελλήνων, κύριε πρώην Πρόεδρε της Βουλής των Ελλήνων και εκπρόσωπε του Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, κύριοι εκπρόσωποι των κομμάτων της Βουλής, κύριε Υφυπουργέ της Παιδείας, κύριοι συνάδελφοι της Επιτροπής του Προγράμματος για τη Βουλή των Εφήβων, φίλες και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, ως πανεπιστημιακός δάσκαλος έχω το προνόμιο να βλέπω τα πράγματα από μία άλλη πλευρά τους, την πιο φωτεινή. Έχω το προνόμιο να τα βλέπω από την πλευρά της παιδείας, της παιδείας με την πιο βαθιά έννοιά της, αυτή που διαπλάθει ψυχές και διαμορφώνει την προσωπικότητα του ανθρώπου και ιδίως του νέου.

Επιτρέψτε μου να βλέπω και τη Βουλή των Εφήβων από την ίδια σκοπιά ως κατ' εξοχήν μορφή παιδείας, ως γνωριμία των Εφήβων Βουλευτών με τη φυσική εστία της δημοκρατίας, τη Βουλή, και με τον τρόπο λειτουργίας του πολιτεύματος στη θεσμική του έδρα.

Αγαπητοί φίλοι, αφού τελειώσει η περιπλάνηση του βλέμματός σας στα εξωτερικά χαρακτηριστικά του επιβλητικού και ιστορικού αυτού οικοδομήματος της Βουλής, αφήστε τη σκέψη σας να εισδύσει και στην ουσία της Βουλής των Ελλήνων ως θεσμού και να σταθεί στο πραγματικό νόημα της δικής σας Βουλής, της Βουλής των Εφήβων.

Αναλογιστείτε για λίγο ότι σ' αυτήν την πόλη, την Αθήνα, λίγα τετράγωνα πιο κάτω συνέρχονταν πριν από δυόμισι χιλιάδες χρόνια Αθηναίοι πολίτες που εκλέγονταν και αυτοί εναλλάξ ως Βουλευτές, που βουλευόνταν, που σκέπτονταν δηλαδή και συσκέπτονταν, με ποιους τρόπους οι πολίτες αυτής της πόλης, οι πολίτες των Αθηνών θα μοιράζονταν τις ευθύνες και τα αξιώματα, τα

καθήκοντα και τα δικαιώματα, έτσι ώστε να ζουν ειρηνικά όλοι μαζί με τις αρχές και τις επιταγές ενός πολιτεύματος που οι ίδιοι δημιούργησαν για πρώτη φορά στον κόσμο, ενός πολιτεύματος που είχε ως θεμέλιο το κράτος του Δήμου, την ισχύ του Δήμου, την εξουσία των πολιτών δηλαδή, τη δύναμη του λαού.

«Βουλευόνταν» δηλαδή οι πολίτες και θέσπιζαν κανόνες με τους οποίους θα μπορούσαν να βιώσουν και να στερεώσουν τη δημοκρατία, έχοντας ένα πολίτευμα με επίκεντρο τον υπεύθυνο πολίτη που δρούσε μέσα σε μία μορφή πραγματικά άμεσης δημοκρατίας, στην οποία όποιος αναλάμβανε δημόσιο αξίωμα υποχρεούτο στο τέλος της θητείας του –και δίνω μια λέξη που σήμερα έχει άλλη σημασία- να απολογείται, να δίδει λόγον δημόσια για το πώς διαχειρίστηκε το αξίμά του. Και όλα αυτά μέσα στη βουλή και στην εκκλησία του δήμου, δύο σώματα που είχαν συμπληρωματικούς ρόλους άσκησης του δημοκρατικού πολιτεύματος.

Ας μην ξεχνάμε ότι η πιο συνηθισμένη φράση για κάθε ψήφισμα, δηλαδή για κάθε απόφαση με δημόσιο ενδιαφέρον –στην αρχή μάλιστα του ψηφίσματος- ήταν «έδοξεν τη βουλή», αποφάσισε η βουλή. Ή «έδοξεν τη βουλή και τω δήμω», αποφάσισε η βουλή και ο δήμος.

Πέρασαν δύομισι χιλιάδες χρόνια από τότε. Η δημοκρατία δοκιμάστηκε σκληρά. Καταλύθηκε πολλές φορές και επί μακρά διαστήματα. Άλλες μορφές πολιτεύματος πήραν τη θέση της. Επανήλθε. Χάθηκε πάλι. Νοθεύτηκε. Στρεβλώθηκε. Έγινε αντικείμενο κατάχρησης, αλλά ξαναστάθηκε στα πόδια της. Εξαγνίστηκε μέσα από νέες περιόδους δοκιμασίας. Συνειδητοποιήθηκε η σημασία της. Έτσι, η Ελλάδα ανήκει σήμερα στις χώρες που έχουν μία ισχυρή δημοκρατία, κατοχυρωμένη θεσμικά και καθαγιασμένη από αγώνες.

Αυτό που λείπει ακόμη, σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό –αυτό είναι ζήτημα εκτιμήσεως- είναι μια δημοκρατία ποιότητας, μια ποιοτική δημοκρατία. Γιατί θα ήταν άδικο ή και ύποπτο να αμφισβητήσουμε σήμερα ότι υπάρχει δημοκρατία στη χώρα μας. Όπως θα ήταν, νομίζω, προϊόν εφησυχασμού και εθελοτυφλίας να ισχυριστούμε ότι έχουμε μια δημοκρατία που στηρίζεται σε υψηλό αίσθημα ευθύνης όλων των πολιτών και των πολιτικών, διότι διαθέτουμε μια δημοκρατία που εξασφαλίζει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους πολίτες, ή ακόμη μια δημοκρατία στην οποία ασκείται ουσιαστικός έλεγχος των ασκούντων πάσης μορφής εξουσία, μια δημοκρατία που παρέχει πρότυπα που να εμπνέουν τους νέους σήμερα, μια δημοκρατία που πορεύεται με αξίες και ιδανικά, μια δημοκρατία στην οποία η παιδεία και ο πολιτισμός έχουν δεσπόζουσα θέση. Ή, τέλος, να ισχυριστούμε ότι έχουμε μια δημοκρατία στην οποία όλοι έχουν μερίδιο στην ασφάλεια, στην εργασία, στην ευημερία. Αυτό που λείπει, λοιπόν, είναι μια ποιότητα δημοκρατίας.

Αυτή, όμως, είναι και η πρόκληση για όλους μας και ιδιαίτερα για εσάς τους νέους: η πάλη για μια ποιοτική δημοκρατία. Αυτό είναι έργο και πάλι ζωής.

Ωστόσο, από κάπου αρχίζει. Και μια καλή αφορμή και ευκαιρία για να αρχίσει είναι αυτή που έχετε σήμερα εδώ, ως Έφηβοι Βουλευτές. Δεν βρίσκεστε στη Βουλή για μια απλή επίσκεψη ούτε και έχετε ανάγκη από ταξίδι αναψυχής στην Αθήνα. Εκπροσωπείτε αυτή τη στιγμή όλους τους νέους αυτής της χώρας, προσθέστε και της Κύπρου, προσθέστε και μεγάλο μέρος του απόδημου ελληνισμού. Εκφράστε, λοιπόν, τις ιδέες και τις ανησυχίες σας. Ασκείστε την αγνή και γι' αυτό αξιόπιστη κριτική σας. Αξιοποιείτε το διάλογο. Συνδέστε την παρουσία σας εδώ με πνεύμα δημιουργικής μαθητείας. Η σύντομη θητεία σας στη Βουλή των Εφήβων ας γίνει μια ευκαιρία στοχασμού πάνω στην έννοια της ανάληψης ευθύνης. Αφήστε τη φωνή σας να γίνει η φωνή της συνειδησέως μας και να ακουστούν αλήθειες, αλήθειες πικρές, που ίσως αφυπνίσουν ευαισθησίες που υπνώττουν.

Όλα όμως -και τα πικρά- ας ειπωθούν με λεκτικό ήθος, με την ευπρέπεια που αρμόζει στην ιδιότητά σας και στο χώρο, με σκοπό πάντα τη δημιουργική πρόκληση και όχι την άκαρπη όχληση.

Και κάτι ακόμη: Σεβαστείτε αυτό το τέμενος της Δημοκρατίας και εμπνευστείτε από αυτό αναλογιζόμενοι, φίλες και φίλοι, ότι από εδώ μέσα έχουν περάσει ένας Χαρίλαος Τρικούπης, ένας Ελευθέριος Βενιζέλος, ένας Κωνσταντίνος Καραμανλής, ένας Γεώργιος κι ένας Ανδρέας Παπανδρέου, ένας Ηλίας Ηλιού, ένας Χαρίλαος Φλωράκης. Να αναφερθούμε έτσι σε μερικούς πολιτικούς ηγέτες που δεν είναι εν ζωή και που αγωνίστηκαν, καθένας με το δικό του τρόπο, με τη δική του ιδεολογία, με τις δικές του δυνάμεις και αδυναμίες να βοηθήσουν τη χώρα μας να αναπτυχθεί και να φτάσει σε ένα επίπεδο που ζηλεύουν πολλές άλλες χώρες. Προσπεράστε με τη μεγαλοψυχία και την αισιοδοξία που σας χαρίζει η ηλικία σας ό,τι αμαυρώνει το κύρος και μαυρίζει τις ψυχές μας: τις αδυναμίες, τα αστοχήματα, τα λάθη, τα ολισθήματα, τις συγκρούσεις, τις υπερβολές, τις σκοπιμότητες. Σταθείτε στο γεγονός ότι και με αυτές τις αδυναμίες -που δεν υπάρχουν άλλωστε μόνο στη χώρα μας- έχει στερεωθεί κι έχει στεριώσει στην πατρίδα μας ένα δημοκρατικό πολίτευμα, που αποδέχεται την κριτική, που λειτουργεί με διάλογο, που εδράζεται σε δημοκρατικές διαδικασίες, που κατοχυρώνει ελευθερίες, που αναγνωρίζει ατομικά δικαιώματα, που συζητάει τις διεκδικήσεις και πάνω απ' όλα, που σέβεται την όντως αδιαπραγμάτευτη ελευθερία των πολιτών.

Φίλες και φίλοι, Έφηβοι Βουλευτές, έχοντας άμεση επαφή με χιλιάδες νέους ανθρώπους, φοιτητές και μαθητές, ως πανεπιστημιακός δάσκαλος για σαράντα περίπου χρόνια και ως

Πρύτανης για έξι χρόνια του μεγαλύτερου και αρχαιότερου πανεπιστημίου της χώρας, του Πανεπιστημίου Αθηνών και ακόμη ως Πρόεδρος των Αρσακείων Σχολείων τα τελευταία είκοσι χρόνια, είμαι σε θέση να επαναλάβω και απ' αυτό το Βήμα πως όχι μόνο δεν συμμερίζομαι τις αιτιάσεις και τις επιθέσεις που γίνονται κατά καιρούς στους νέους, αλλά -χωρίς καμία διάθεση κολακείας- είμαι σε θέση να πω ότι οι νέοι της χώρας μας στη συντριπτική πλειονότητά τους είναι η κύρια πηγή αισιοδοξίας αυτού του τόπου. Και όσοι πετάνε λάσπη στους νέους, να ξέρουν ότι λασπώνουν το ίδιο το μέλλον μας. Όπως και όσοι πετάνε λάσπη σε όλους συλλήβδην τους πολιτικούς της χώρας μας, πρέπει να σκεφθούν ότι λασπώνουν την ίδια τη Δημοκρατία μας, αφού με δική μας ελεύθερη βούληση και με τη δική μας ψήφο έχουμε αναθέσει σ' αυτούς τους συμπολίτες μας την εκπροσώπησή μας. Επιτρέψτε μου επ' ευκαιρία να πω ότι η κρίση αξιοπιστίας που μαστίζει τον τόπο μας, όσο και αν έχει κάποιες αιτίες, είναι το πιο επικίνδυνο διαχρονικό ελάττωμα της ελληνικής κοινωνίας. Το να μην εμπιστεύεσαι το δάσκαλο, το δικαστή, το γιατρό, τον πολιτικό, τον υπάλληλο, να μην εμπιστεύεσαι τους νέους, το να ευτελίζεις και να μηδενίζεις τελικά ό,τι συνιστά τον ιστό της κοινωνίας, τον ιστό του πολιτεύματος, τον ανθρώπινο ιστό και το ανθρώπινο δυναμικό αυτής της χώρας, όταν αυτό κάνεις, είναι σαν να απαξιώνεις έναν ολόκληρο λαό που έχει και υπόσταση και ιστορία και ικανότητες και αγώνες και αξίες και φρόνημα και μέλλον. Είναι ακόμη σαν να απαξιώνεις τον ίδιο σου τον εαυτό γιατί κι εσύ, ο καθένας μας, είναι κομμάτι αυτού του λαού. Δεν μπορούμε να ισχυριστούμε ότι οι ίδιοι αποτελούμε εξαίρεση ή ότι έχουμε ατομικά αρθεί στα ύψη μιας υπέρβασης.

Φίλες και φίλοι, Έφηβοι Βουλευτές, τις ώρες που θα βρίσκεστε σ' αυτό το χώρο και όσο θα γνωρίζετε τις λειτουργίες και τις δυνατότητες της δημοκρατικής κατάκτησης που λέγεται Βουλή των Ελλήνων, θα συνειδητοποιήσετε -είμαι βέβαιος- την καθοριστική σημασία αυτού του θεσμού, που αποτελεί σημείο αναφοράς για τη ζωή κάθε χώρας. Από τη δική σας λειτουργία ως Εφήβων Βουλευτών ας αναδυθούν και ας αναδειχθούν η παρρησία, ο αυθορμητισμός, η φρεσκάδα της σκέψης, η αγνότητα των προθέσεών σας, η ειλικρίνεια της κριτικής σας, αλλά και αυτό που βιολογικά και πνευματικά σας ξεχωρίζει από εμάς τους μεγάλους: η φαντασία και το δημιουργικό όνειρο, το όραμα.

Γιατί το όραμα στους νέους δεν είναι ουτοπία, είναι δικαίωμα. Γίνεται απαίτηση, μετασχηματίζεται σε διεκδίκηση και εμπνέει και συνταράσσει έναντι της στυγνής λογικής που ορίζει και περιορίζει τη σκέψη μας, το όραμα, διαπερνά το συναίσθημα, συγκινεί, συνεπαίρνει, δεν γνωρίζει φραγμούς. Περνάει σε αυτά που μας βγάζουν από το τέλμα, το συμβιβασμό, τον

εφησυχασμό, σ' αυτά που μας ξεβOLEύουν, που κάνουν τη σκέψη μας να πάρει ανάποδες στροφές, να δει την αθέατη όψη των πραγμάτων. Γιατί το όραμα δεν σημαίνει κατάργηση της λογικής, είναι μία άλλη λογική. Όπως ένας άλλος κόσμος με τη δική του λογική και με αδιάσπαστη αναφορά στο όνειρο είναι και η ποίηση, που με το δικό της τρόπο μας θυμίζει την ουσία της ζωής. Πάρε τη λέξη μου, δώσε μου το χέρι σου, μας λέει ο Εμπειρικός, καλώντας μας στον κόσμο μιας άλλης πραγματικότητας, στον κόσμο της ποίησης.

Συγχωρήστε μου την αναφορά στην ποίηση, γιατί πιστεύω ότι η ποίηση με την ελευθερία που παρέχει στην ανθρώπινη σκέψη βρίσκεται πιο κοντά στην ψυχή, στα πετάγματα της σκέψης και στη λαχτάρα των νέων για ζωή, ό,τι πιο γνήσιο, πιο υγιές και πιο ζωντανό.

Μιλώντας για όραμα και όραμα των νέων, θα πω ότι κύριο όραμα και απαίτηση και διεκδίκηση των νέων πρέπει να είναι το όραμα μιας καλύτερης παιδείας, μιας παιδείας ουσιαστικής, χρήσιμης, ζωντανής, ελκυστικής, αξιόπιστης, δημιουργικής. Παιδεία και ιδιαίτερα σχολική παιδεία σημαίνει, τ' ορίζουμε, ολόπλευρη καλλιέργεια της προσωπικότητας του μαθητή. Μια καλλιέργεια που επιτελείται θεσμικά και οργανωμένα μέσα από την εκπαίδευση, μέσα από το σχολείο, με γνώσεις μέσα από διάφορα γνωστικά πεδία, οι οποίες όμως δεν αποτελούν αυτοσκοπό. Σκοπός τους είναι να αφομοιωθούν, να συσχετιστούν, να αξιολογηθούν και να οδηγήσουν αυτές οι γνώσεις στη γνώση, στη γνώση σε ενικό, στο να συνειδητοποιήσουν, στο να γνωρίσουμε, δηλαδή, εις βάθος τον εαυτό μας και τους άλλους, τον κόσμο που μας περιβάλλει. Αυτό προϋποθέτει και γνώση και κρίση και γνωστική και κριτική ικανότητα. Αλλά για να είναι πλήρης, υγιής και σωστή αυτή η γνώση, προϋποθέτει και συναισθηματική νοημοσύνη, καλλιέργεια των συναισθημάτων μας, ανάπτυξη ευαισθησίας και ευαισθησιών. Η συνείδηση, μην το ξεχνάμε, πάει μαζί με τη συναίσθηση, την αίσθηση του εαυτού μας και των άλλων και μάλιστα, την καλή αίσθηση, την ευαισθησία.

Θα προσέθετα και μία άλλη απαραίτητη αίσθηση, αγαπητοί νέοι, την αίσθηση ορίων. Τα όρια του εγώ, τα όρια της γλώσσας, τα όρια του κόσμου, τα όρια από όπου αρχίζει ό,τι υπάρχει πριν, πέρα και πάνω από εμάς, τα όρια μεταξύ του Θεού και του ανθρώπου και η υπέρβαση αυτών των ορίων με τη θέωση του ανθρώπου κατά την ορθόδοξη διδασκαλία της πίστης μας.

Αυτήν την καλλιέργεια πρέπει να εξασφαλίζει η σχολική εκπαίδευση και συγχρόνως η εκπαίδευση πρέπει να εξοικειώνει το νέο άνθρωπο με το σύστημα αξιών της χώρας του, δηλαδή με τον πολιτισμό του, αλλά και με άλλα συστήματα αξιών, με άλλους πολιτισμούς, πράγμα που θα διευρύνει τον ορίζοντα, δηλαδή τα όρια της σκέψης μας, θα συμφιλιώσει την ταυτότητα με την

ετερότητα, θα κατοχυρώσει το σεβασμό του άλλου, των διαφορετικών ιδεών, των διαφορετικών αξιών, την κατάκτηση μιας εσωτερικής ανεκτικότητας που είναι άλλο πράγμα από μια έξωθεν επιβαλλόμενη ανοχή.

Εξασφαλίζει άραγε στο ελληνόπουλο το ελληνικό σχολείο αυτή την καλλιέργεια; Χωρίς να είναι ένα κακό σχολείο, το ελληνικό σχολείο είναι ακόμα προσανατολισμένο στην παροχή επιφανειακών και πρόσκαιρων γνώσεων, γύρω από έναν άξονα που έχει προκαθορίσει η ελληνική κοινωνία, εννοώ την εισαγωγή στα Πανεπιστήμια. Αυτό θεωρεί ως καταξίωση η ελληνική κοινωνία, αυτό κυριαρχεί ως μέριμνα στην ελληνική οικογένεια και αυτό με τη σειρά του προσπαθεί να δώσει το ελληνικό σχολικό σύστημα.

Απ' όσα είπαμε ήδη είναι φανερό ότι ο προσανατολισμός αυτός είναι λανθασμένος. Γενικότερα το σχολικό μας σύστημα είναι αποπροσανατολισμένο και γι' αυτό απορυθμισμένο.

Χρειαζόμαστε μια νέα αντίληψη του σχολείου, άλλους στόχους, άλλο κλίμα, άλλο σύστημα, άλλη κατάρτιση των δασκάλων μας. Ένα σχολείο ουσίας, ουσίας ύπαρξης, ουσίας πνεύματος, ουσίας ψυχής, ουσίας ζωής. Ένα σχολείο που θα ελκύει τον μαθητή, που θα τον θέλγει, που θα το αγαπάει. Ένα σχολείο ερωτικό και επιτρέψτε μου την έκφραση, γιατί αυτή αποδίδει την έννοια. Ένα σχολείο που δάσκαλος και μαθητής θα λαχταρούν πότε να πάνε, όχι πότε να φύγουν, όπως συμβαίνει πολύ συχνά σήμερα. Ένα σχολείο όαση μέσα στην κόλαση που έχει κατακτήσει η ζωή μας, η ζωή μιας όλο και περισσότερο ανταγωνιστικής και καταναλωτικής κοινωνίας, μιας κοινωνίας η οποία στέργει τις ανισότητες και υποτιμάει τις ευαισθησίες. Ένα σχολείο που η εξοικείωση του μαθητή με την τέχνη, τη μουσική, τη ζωγραφική, το θέατρο, τον κινηματογράφο, τη λογοτεχνία, τη δημιουργική γραφή, δεν θα θεωρείται πάρεργο ή περιέργη, ούτε θα αποτελεί ολοκαύτωμα στις γνώσεις, αλλά θα συνιστά βασικό παράγοντα παιδείας, αφού θα προετοιμάζει –κι αυτό λείπει στον τόπο μας- τους αυριανούς θεατές, τους αυριανούς ακροατές, τους αυριανούς αναγνώστες, τους αυριανούς ευαίσθητους και καλλιεργημένους πολίτες της κοινωνίας μας.

Λεω και γράφω, αγαπητοί φίλοι, ότι στην Αμερική, σε άλλες χώρες της Ευρώπης, δεν μπορείς να βρεις εισιτήριο για ένα θέατρο, γίνεται συνωστισμός σε μια έκθεση ζωγραφικής, σε συναυλίες, στον κινηματογράφο, θα δεις να διαβάζουν βιβλία και να γίνεται ένας συνωστισμός σε βιβλιοπωλεία. Γιατί; Αυτοί έχουν μια υψηλή μόρφωση και ένα ανώτερο επίπεδο από μας; Όχι. Έχουν μάθει εξ απαλών ονύχων μέσα από το σχολείο να διαβάζουν, να ακούνε μουσική, να βλέπουν μια ζωγραφική έκθεση, να πηγαίνουν σε μια συναυλία, σε ένα θέατρο χωρίς να είναι η κουλτούρα, να είναι άνθρωποι καθημερινοί, που όμως έχουν τέτοια ενδιαφέροντα.

Επειδή ζούμε, έχουμε το προνόμιο να ζούμε, σε ένα ελεύθερο δημοκρατικό πολίτευμα, μπορούμε και είναι κυρίως χρέος δικό σας, των νέων, αλλά και δικό μας, να συζητήσουμε, να ζητήσουμε, να απαιτήσουμε, να πιέσουμε, να παλέψουμε για μια καλύτερη ουσιαστική και ποιοτική παιδεία στη χώρα μας. Όχι μόνο γιατί άλλες χώρες διαθέτουν ήδη αυτή την παιδεία, αλλά και γιατί αυτά τα ιδανικά, αυτές οι ιδέες και αυτή η λαχτάρα πήγασαν και εδραιώθηκαν σ' αυτό τον τόπο, σ' αυτήν την πατρίδα.

Φίλες και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, τελειώνω με μία απλή και ειλικρινή ευχή. Η γνώση και η εμπειρία που θα αποκτήσετε αυτές τις μέρες από τη συμμετοχή σας στη Βουλή των Εφήβων, ας γίνει το κέντρισμα για να αρχίσετε να αγωνίζεστε ο καθένας σας και εσείς για ό,τι δίνει νόημα στην ανθρώπινη ύπαρξη και καταξιώνει τη ζωή μας σ' αυτό τον κόσμο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Ευχαριστούμε τον Πρόεδρο της Επιτροπής της Βουλής των Εφήβων, τον καθηγητή το Γιώργο τον Μπαμπινιώτη για την εμπνευσμένη ομιλία που σας απηύθυνε.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασής μας, αφίχθη στην Αίθουσα και παρακολουθεί τη συνεδρίασή μας, ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και Πρόεδρος του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος, ο κ. Γεώργιος Παπανδρέου, που είναι αριστερά μας. Τον ευχαριστούμε για την εδώ παρουσία του.

(Χειροκροτήματα)

Επίσης, είναι μαζί μας η Υπουργός Εξωτερικών, η κυρία Ντόρα Μπακογιάννη.

(Χειροκροτήματα)

Και όπως σας είπα και πριν, είναι μαζί μας και ο Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ο κ. Ανδρέας Λυκουρέντζος.

(Χειροκροτήματα)

Αριστερά μου βρίσκεται ο Γενικός Γραμματέας της Εκτελεστικής Επιτροπής του Ιδρύματος της Βουλής για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, ο Καθηγητής κ. Ευάγγελος Χρυσός.

(Χειροκροτήματα)

Πέρα από τα μέλη της Επιτροπής της Βουλής των Εφήβων, που είναι στα πρώτα και δεύτερα Έδρανα αριστερά έχουμε την παρουσία του σπουδαίου και σημαντικού Κληρικού, του Πατέρα Μεταλληνού.

(Χειροκροτήματα)

Βεβαίως, παραβρίσκεται ο Γενικός Γραμματέας της Βουλής, ο κ. Στεφάνου, ο Ειδικός Γραμματέας, ο κ. Παπαγιάννης και στελέχη της Βουλής, που ήλθαν να παρακολουθήσουν το καλωσόρισμα που σας κάναμε.

(Χειροκροτήματα)

Ύστερα από όλα αυτά, αφού κρατήσω από τον Καθηγητή κ. Μπαμπινιώτη την παραίνεση για γνώση, γιατί η γνώση είναι εκείνη που δίνει τη δυνατότητα σε κάθε νέο άνθρωπο να στέκεται στις δικές του δυνάμεις, μόνος του, για να αντιμετωπίσει τη ζωή και να πετύχει στη ζωή, να σας ευχηθώ και πάλι κάθε καλό και να είστε καλότυχα!

Σας ευχαριστώ πολύ!

(Χειροκροτήματα)

Λύεται για απόψε η συνεδρίαση.

Ώρα λήξης: 19.30'.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ